

VĂN MẪU 7 – PHÂN TÍCH Ý NGHĨA CÂU TỤC NGŨ

MẮT TIỀN LÀ MẮT NHỎ, MẮT DANH DỰ LÀ MẮT LỚN

Đề bài

Giải thích câu tục ngữ "Mắt tiền là mắt nhỏ, mắt danh dự là mắt lớn, mắt can đảm là mắt hết" (Tục ngữ Đức).

Bài làm

Cuộc đời là một cuộc tranh đua quyết liệt. Để có thể sống một cách mạnh mẽ, người ta rất cần đến lòng can đảm. Lòng can đảm có ảnh hưởng rất lớn tới sự thành công hay thất bại. Tục ngữ Đức có câu: Mắt tiền là mắt nhỏ, mắt danh dự là mắt lớn, mắt can đảm là mắt hết.

Câu tục ngữ trên có ba vế, liên quan chặt chẽ với nhau về mặt ý nghĩa và có sự tăng cấp theo mức độ giá trị con người. Tiền tượng trưng cho sự giàu có. Danh dự tượng trưng cho uy tín, tên tuổi. Can đảm tượng trưng cho ý chí, nghị lực, khí phách của con người.

Thông thường, ai cũng thích làm ra được nhiều tiền để sống đầy đủ, sung sướng nhưng thực ra, số người giàu sang trong xã hội chỉ là số ít. Phần đông chỉ đủ ăn và giành dùm được một chút để phòng khi cơ nhỡ, ốm đau... Do đó mà người ta rất quý đồng tiền. Dân gian có câu: Đồng tiền liền khúc ruột.

Đồng tiền được đổi bằng mồ hôi nước mắt lại càng đáng quý, xong mắt tiền chỉ là chuyện nhỏ vì ta vẫn có thể tiếp tục kiếm tiền bằng cách cần cù, chăm chỉ làm việc. Mắt tiền tất nhiên là buồn, nhưng nỗi buồn ấy cũng không ghê ghớm đến mức hủy hoại cuộc đời của một con người. Thực tế cho thấy để đạt được mục đích làm giàu, nhiều doanh nhân phải chấp nhận những thất bại tạm thời, nhưng với sự kiên nhẫn thua keo này, bày keo khác và lòng can đảm, cuối cùng họ cũng thành công.

So với tiền bạc, danh dự con người đáng quý gấp ngàn lần. Ông cha ta đã dạy: Cọp chết để da, người ta chết để tiếng; hay: Mua danh ba vạn, bán danh ba đồng; Chết vinh còn hơn sống nhục... Nhân mạnh đến tầm quan trọng của danh dự, ngạn ngữ nga cũng có câu: Hãy giữ gìn chiếc áo từ lúc còn mới. Hãy giữ gìn danh dự từ lúc còn trẻ trung.

Tiền bạc tuy khó kiếm nhưng còn kiếm được chứ danh dự thì chỉ có thể tự thân tạo dựng nên và nhiều khi phải tạo dựng cả đời người mới có được. Danh dự ở đây có thể hiểu là uy tín, thể diện, tiếng tăm của một cá nhân trước gia đình và xã hội. Danh dự là một giá trị tinh thần không thể bán mua, đổi chác, không thể đem ra mà cân đo, đong đếm. Danh dự được coi là thước đo phẩm giá của con người nên mắt danh dự là mắt lớn, khó có thể

lấy lại được. Mất danh dự đồng nghĩa với việc tủ nhục, đau đớn, là thiệt hại nặng nề về mặt tinh thần. Những bậc chính nhân quân tử, những người có học xưa kia thường quý trọng danh dự hơn cả mạng sống của mình.

Suy xét kỹ, chúng ta thấy tiền bạc, danh dự được tạo nên bởi nhiều yếu tố, mà yếu tố quan trọng là lòng can đảm, tức ý chí và nghị lực của mỗi con người.

Sống là chiến đấu, chiến đấu không ngừng suốt cả cuộc đời; là vật lộn với vô vàn thử thách, gian nan trên bước đường mưu sinh, tạo dựng sự nghiệp. Chiến đấu với những thói hư tật xấu trong chính bản thân mình mới thực sự là cuộc chiến đấu gay go, ác liệt nhất. Lòng can đảm giúp chúng ta giữ vững lí tưởng, lập trường, mục đích sống. Lòng can đảm tạo ra sức mạnh thúc đẩy chúng ta phấn đấu để tiến tới thành công.

Mất can đảm là mất tất cả. Đúng như vậy! Không có lòng can đảm, người lính không thể xông lên tiêu diệt quân thù. Không có lòng can đảm, một con người bình thường không đủ nghị lực để làm bất cứ việc gì, dù là nhỏ nhất. Không có lòng can đảm, một nhà bác học không thể vượt qua hết thất bại này đến thất bại khác để đi tới thành công. Mất can đảm tức là nhu nhược, yếu hèn, cam chịu mọi nghịch cảnh của số phận. Một con người như thế thì dù có sống thì coi như đã chết, cuộc đời trở nên hoàn toàn vô nghĩa. Vô nghĩa với bản thân, gia đình và xã hội, không đáng được so sánh với những loài vật bé nhỏ mà hữu ích như con ong, con kiến.

Đường đời vạn nẻo lắm chông gai và nhiều sóng gió. Vấp ngã, thất bại là lẽ đương nhiên. Mỗi lần ngã là một lần bót dại (Tố Hữu); Thất bại là mẹ thành công... Đó là những bài học nhân sinh thiết thực, là hành trang tư tưởng không thể thiếu của mỗi chúng ta khi bước vào đời. Lòng can đảm sẽ giúp chúng ta đứng vững, có đủ trí tuệ, nghị lực và sức mạnh để chiến đấu và chiến thắng mọi thử thách gian nan, khẳng định được vị trí của mình trong cuộc sống.

Xung quanh chúng ta có biết bao tấm gương sáng về lòng can đảm, rất xứng đáng cho chúng ta học tập. Chị Trần Bình Gấm, một học sinh nghèo hiếu học của trường chuyên Lê Hồng Phong, vừa đi học vừa bán vé số, bán khoai luộc để giúp mẹ nuôi các em, vậy mà thi đỗ vào ba trường Đại học. Anh Nguyễn Trường Sơn – nạn nhân của chất độc màu da cam, bị tật nguyền, dị dạng mà vẫn là sinh viên của hai trường Đại học. Chị Hương Dương bị tai nạn mất cả hai chân vẫn kiên cường sống, làm việc và cống hiến, đem lại ánh sáng trí tuệ cho những trẻ em mù qua hình thức sách nói, thư viện nói,... Quả là lòng can đảm đã mang lại cho họ một nghị lực và sức sống phi thường.

Lòng can đảm là một phẩm chất quý báu nhưng không phải sinh ra ai cũng có ngay mà phải trải qua một quá trình rèn luyện lâu dài. Muốn thành công trong cuộc đời và sự nghiệp, chúng ta cần giữ vững niềm tin, giữ vững ý chí, thắng không kiêu, bại không nản, hãy gắng cao đầu tiến lên phía trước.